

Tarih : 11.02.2022

Sayı : 2022 / 13

Konu : Yabancı Paraların ve Altın Hesaplarının Türk Lirası Hesaplarına Dönüştürülmesine İlişkin Kurumlar Vergisi İstisnası

11.02.2022 tarihli ve 31747 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 19 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde (Seri No:1) Değişiklik Yapılmasına Dair Genel Tebliğde Kurumlar Vergisi Kanununun geçici 14. maddesiyle, 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını ve altın hesaplarını, dördüncü geçici vergi dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar, Türk lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm kuru üzerinden Türk lirasına mevduat veya katılım hesabına dönüştürmeleri durumunda maddede belirtilen kazançların kurumlar vergisinden istisna tutulmasına ilişkin açıklamalar yapılmıştır.

1. İstisnanın Kapsamı ve Yararlanabilecek Olanlar

- 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralar ve altın hesapları ile 1/1/2022 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) açılacak işlenmiş ve hurda altın hesabı bakiyeleri istisna kapsamında olup gerekli dönüşüm işlemlerinin gerçekleştirilmesiyle istisnadan yararlanılması söz konusudur.

- Özel hesap dönemi kapsamında olanlar için yıl sınırı olmaksızın 1/1/2022 tarihinden itibaren (bu tarih dahil) açılacak işlenmiş ve hurda altın hesabı bakiyeleri istisna kapsamında olup gerekli dönüşüm işlemlerinin gerçekleştirilmesiyle istisnadan yararlanılması söz konusudur. 31/12/2021 tarihinin içinde bulunduğu geçici vergilendirme döneminin sonu itibarıyla yabancı paraların değerlemesinden doğan kazançlar için kurumlar vergisi istisnasından yararlanabileceklerdir. Ayrıca vade sonunda elde edilecek kazançlar için de istisna için de bu durum söz konusudur.

- Bilanço usulüne tabi gelir vergisi mükellefleri için istisnadan yararlanılması gerekli koşulların sağlanmasıyla mümkündür.

- 31/12/2021 tarihi itibarıyla şirket aktifinde mevcut olmakla birlikte Türk Lirasına dönüşümü yapılamayacak olan alacaklar ve verilen avanslar gibi hesaplarda izlenen yabancı paraların bu kapsamda istisnaya konu edilmesi mümkün değildir.

- Dönüşüm işleminin istisnanın Kurumlar Vergisi Kanununa eklenmesine ilişkin 7352 sayılı Kanunun Resmi Gazetede yayım tarihinden (29.01.2022) önce olması istisnadan yararlanmaya engel teşkil etmeyecektir.

2. Dördüncü Geçici Vergilendirme Dönemine İlişkin Beyannamenin Verilme Tarihine Kadar Türk Lirasına Çevrilen Yabancı Paralara İlişkin İstisna Uygulaması

- Yukarıda yer aldığı şekilde dönüşüm yapılması halinde dördüncü geçici vergilendirme (1/10/2021-31/12/2021) dönemine ilişkin dönem sonu değerlemesinden kaynaklanan kur farkı kazançları kurumlar vergisinden istisna tutulacaktır.

- İstisnaya konu edilecek kur farkı gelirinin tespitinde, dönem içi döviz çıkışlarında ve istisna tutarının hesaplanmasında ilgili **hesaba giriş sırasının esas alınması gerekmekte olup bir anlamda döviz hesapları için ilk giren ilk çıkar şeklinde kur farkı gelirinin hesaplanması gerekecektir.**

- 31/12/2021 tarihli bilançonun "Bankalar Hesabında" yer alan yabancı paraların birden fazla döviz tevdiat hesabından oluşması halinde dönüştürülebilen döviz cinslerine ilişkin döviz tevdiat hesapları istisna tutarının belirlenmesinde birlikte dikkate alınacaktır. **Bu kapsamda**

Not : Bu sirküler bilgilendirme amaçlıdır. Sirkülerde yer alan konu ile ilgili olarak profesyonel bir danışmana başvurunuz.

İstisna olacak kur farkının hesabında herhangi bir kur farkı zararı varsa diğer kur farkı gelirlerinden indirilecektir.

- 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarının sadece bir kısmının bu düzenleme kapsamında Türk Lirası mevduat veya katılma hesabına dönüştürülmesi halinde, dönem sonu (31/12/2021) itibarıyla kur farkı değerlemesinden doğan kambiyo karının istisna uygulanacak kısmı, Türk Lirasına dönüştürülen yabancı paraların mükellefin 31/12/2021 tarihli bilançosunda yer alan yabancı para hesabına oranı dikkate alınmak suretiyle tespit edilecektir. Bu durumda aşağıdaki formüller dikkate alınacaktır.

İstisna uygulanacak tutar = 1/10/2021-31/12/2021 dönemine ilişkin değerlemeden doğan kazanç x Dönüşüm oranı

Dönüşüm oranı = Dönüştürülen yabancı para tutarı (TL) / 31/12/2021 Yabancı para bakiyesi (TL)

3. Türk Lirasına Dönüşüm Tarihinde Oluşan Kur Farkı Kazançlarına İlişkin İstisna

31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını dördüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar geçerli koşulların sağlanması halinde 1/1/2022 tarihinden Türk Lirası mevduat veya katılma hesabının açılış tarihine kadar olan döneme ilişkin kur farkı kazançları istisna kapsamında değerlendirilecektir.

4. Türk Lirası Mevduat Ve Katılma Hesaplarının Dönem Sonu Değerlemesinden Kaynaklanan Kazançlarda İstisna

31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını dördüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihine kadar geçerli koşulların sağlanması halinde mevduat veya katılma hesaplarının vadelerinden önceki bir tarihte sona eren geçici vergilendirme dönemleri dahil olmak üzere dönem sonları itibarıyla tahakkuk eden faiz ve kar payı gelirleri kurumlar vergisinden istisna tutulacaktır.

5. Türk Lirası Mevduat Ve Katılma Hesaplarından Vade Tarihinde Elde Edilen Kazançlarda İstisna

Gerekli koşulların sağlanması halinde öngörülen süre ve şekilde dönüştürülen yabancı paraların aktarıldıkları Türk Lirası mevduat veya katılma hesaplarından vade sonunda elde edilen faiz veya kar payı gelirleri ile diğer kazançlar kurumlar vergisinden istisna tutulacaktır.

6. Dördüncü Geçici Vergilendirme Dönemine İlişkin Beyannamenin Verilmesi Gereken Tarihin Sonundan 31/12/2022 Tarihine Kadar Türk Lirasına Çevrilen Yabancı Paralara İlişkin İstisna Uygulaması

Öngörülen süre ve şekilde dördüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihinden 31/12/2022 tarihine kadar Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüştürmeleri halinde aşağıdaki kazançları bu istisnaya konu edilebilecektir.

a) Yabancı paraların Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına aktarıldıkları tarihi içeren geçici vergilendirme döneminin başından, Türk Lirası mevduat ve katılma hesabının açılış tarihine kadar olan döneme ilişkin kur farkı kazançları,

b) Söz konusu Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarının (vadesinden önceki tarihte sona eren geçici vergilendirme dönemleri dahil olmak üzere) dönem sonları itibarıyla tahakkuk eden faiz gelirleri ve kar payları,

c) Bu hesaplardan vade sonunda elde edilen faiz ve kar payı gelirleri ile diğer kazançlar.

Not : Bu sirküler bilgilendirme amaçlıdır. Sirkülerde yer alan konu ile ilgili olarak profesyonel bir danışmana başvurunuz.

- 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan yabancı paralarını dördüncü geçici vergilendirme dönemine ilişkin beyannamenin verilme tarihinden sonra Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüştüren mükellefler, 31/12/2021 tarihinde biten geçici vergilendirme dönemi sonu ile hesabın açıldığı tarihten önce sona ermiş olan geçici vergilendirme dönemlerinin sonu itibarıyla, hesaplanan kur farkı kazançları için bu istisnadan yararlanamayacaklardır.

7. Türk Lirası Mevduat Ve Katılma Hesaplarına Dönüştürülen Altın Hesabı İle İşlenmiş Ve Hurda Altın Karşılığı Altın Hesabı Bakiyelerinden Elde Edilen Kazançlarda İstisna

Öngörülen süre ve şekilde 31/12/2021 tarihli bilançolarında yer alan altın hesabı ile bu tarihten sonra açılacak işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerini 2022 yılı sonuna kadar Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına dönüşümün desteklenmesi kapsamında dönüşüm fiyatı üzerinden Türk Lirasına çevirmeleri ve bu suretle elde edilen Türk Lirası varlığı Kanunda öngörülen süre ve şekilde Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarında değerlendirmeleri durumunda aşağıdaki kazançlar istisnaya tabi olacaktır:

- a) Altın hesabı ile işlenmiş ve hurda altın karşılığı altın hesabı bakiyelerinin Türk Lirası mevduat veya katılma hesabına dönüştüğü tarihte doğan kazançlar,
- b) Söz konusu Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarının vadelerinden önceki tarihte sona eren geçici vergilendirme dönemleri dahil olmak üzere dönem sonları itibarıyla tahakkuk eden faiz ve kar payı gelirleri,
- c) Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarından vade sonunda elde edilen faiz ve kar payı gelirleri ile diğer kazançlar.

8. Türk Lirası Mevduat Ve Katılma Hesaplarına Dönüştürülen Yabancı Paralara Ve Altın Hesaplarına İlişkin Olarak İstisna Uygulanabilecek Dönemlerde Doğan Zararın Durumu

Öngörülen süre ve şekilde dönüşüm kuru/fiyatı üzerinden Türk Lirası mevduat ve katılma hesaplarına çevrilen yabancı paralar ile altın hesaplarına ilişkin olarak **bu istisnaya sınırlı olmak üzere ortaya çıkan zararlar (kur farkı zararları veya altın hesaplarına ilişkin zararlar gibi) istisna dışı kurum kazancından indirilebilecektir.**

9. Türk Lirası Mevduat Ve Katılma Hesabından Vadeden Önce Çekim Yapılması Durumu

Türk Lirası mevduat ve katılma hesabından, vadeden önce çekim yapılması durumunda kurumlar vergisi istisnası nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, vergi ziyai cezası uygulanmak suretiyle gecikme faiziyle birlikte tahsil olunacaktır.

19 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinde (Seri No: 1) Değişiklik Yapılmasına Dair Genel Tebliğ

Saygılarımızla...